

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TRANSPORTO LENGVATŲ ĮSTATYMO
NR. VIII-1605 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, pirminiai jo siūlytojai ir asmenys, dalyvavę rengiant ar tobulinant projektą

Įstatymo projektas parengtas įvertinus piliečių išreikštą susirūpinimą, kad šiuo metu galiojančio Transporto lengvatų įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatos teisę įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo ir vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais, keleiviniais traukiniais, reguliaraus susisiekimo laivais ir keltais bilietą su 50 procentų nuolaida numato vežamiems vaikams nuo 7 iki 10 metų, t.y. pradinį klasių mokiniams, bet vyresni mokiniai tokios lengvatos neturi.

Susidaro galimai diskriminacinio pobūdžio situacija, kuomet teisę įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo arba vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais, keleiviniais traukiniais bilietą su 50 procentų nuolaida turi, pavyzdžiui, šešiolikmečiai, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas grupinio mokymosi forma (taip pat ir studentai), mokiniai nuo 7 iki 8 metų, taip pat vežami mokiniai nuo 7 iki 10 metų, tačiau jau 11 metų sulaukę mokiniai, kurie mokosi mokyklose pagal bendrojo ugdymo programas, tokios galimybės į minėtą lengvatą netenka.

Manytina, kad jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas, gali būti pažeidžiamas asmens lygiateisiškumo principas. Kitaip tariant, nustatant tokį įstatyminių reglamentavimų, pagal kurį vieniems mokiniams jis taikomas viena apimtimi, o kitiems – kitokia, kyla pagrįstas klausimas, ar tarp šių kategorijų asmenų yra objektyvių skirtumų, įgalinančių jų atžvilgiu nustatyti tokį skirtingą reguliavimą.

2. Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projektu siekiama, kad dalis mokinių nebebūtų galimai diskriminuojami ir sudarant visiems mokiniams vienodai palankias sąlygas įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo arba vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais.

3. Projekte siūlomų nuostatų teisinio reguliavimo būklė šiuo metu

Teisę įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo arba vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais, keleiviniais traukiniais bilietą su 50 procentų nuolaida turi aukštųjų mokyklų studentai, studijuojantys pagal nuolatinę arba dieninę studijų formą, Lietuvos Respublikos, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominės erdvės valstybių piliečiai bei jų šeimos nariai, studijuojantys Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos ekonominės erdvės valstybių aukštosiose mokyklose pagal nuolatinę arba dieninę studijų formą, taip pat mokiniai, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu, vaikai nuo 7 iki 8 metų. Taip pat teisę įsigyti vienkartinį važiavimo vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais bilietą su 50 procentų nuolaida, o terminuotą vardinį važiavimo bilietą su 80 procentų nuolaida turi mokiniai, kurie mokosi mokyklose pagal bendrojo ugdymo programas (išskyrus pilnamečius asmenis, kurie mokosi pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas). Tokia lengvata Įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje nustatyta taip pat specializuoto ugdymo krypties programas vykdančių mokyklų mokiniams, tik pastarieji pagal Įstatymą su 50 procentų nuolaida gali įsigyti ir bilietus reguliaraus susisiekimo laivais bei keltais. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad teisę įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais, keleiviniais traukiniais, reguliaraus susisiekimo laivais ir keltais bilietą su 50 procentų nuolaida suteikiama vežamiems vaikams nuo 7 iki 10 metų.

Taigi iš esmės Įstatyme yra įtvirtintos lengvatos pradinukams, profesinį mokymą, taip pat specializuotą mokymą vykdančių mokyklų mokiniams, studentams, tačiau mokiniai nuo 10 metų tokios lengvatos neturi.

4. Projekte siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma nustatyti, kad teisę įsigyti vienkartinį arba terminuotą vardinį važiavimo tolimojo arba vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais, keleiviniais traukiniais bilietą su 50 procentų nuolaida turi taip pat ir mokiniai, kurie mokosi mokyklose pagal bendrojo ugdymo programas (išskyrus pilnamečius asmenis, kurie mokosi pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas) grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu ir pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių, priėmus įstatymo projektą, nenumatoma.

6. Įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Įstatymo įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokie šios srities teisės aktai tebegalioja ir kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą projektą. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija priima įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Įstatymo įgyvendinimui reikalingi lydimieji aktai

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Vežėjų išlaidos (negautos pajamos), susijusios su lengvatų taikymu, kompensuojamos (atlyginamos) pagal su jais sudarytas sutartis iš valstybės ir savivaldybių biudžetų Vyriausybės nustatyta tvarka. Konkretus lėšų poreikis turėtų būti numatytas tvirtinant Lietuvos Respublikos 2023 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Įstatymo projekto autorius ar autorių grupė, įstatymo projekto iniciatoriai: institucija, asmenys ar piliečių įgaliojti atstovai

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Mindaugas Skritulskas

16. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Tolimojo susisiekimo autobusai“, „keleiviniai traukiniai“, „bilietai“, „mokiniai“.

Teikia:

Seimo narys

Mindaugas Skritulskas